Sulinermi nalaanneqarsinnaasut pillugit apeqqutit assigiinngitsut

ATORFILLIT KATTUFFIAT

November 2023

Sulinermi nalaanneqarsinnaasut pillugit apeqqutit assigiinngitsut

Asasarput Atorfillit Kattuffiannut ilaasortaq,

Allattoqarfiup apeqqutit ilaasortanit akulikitsumik tigusagai katersoriarlugit sapinngisarput malillugu atuagaaqqami uani ataatsimoortippavut. Allattoqarfik neriuppoq akissutit iluaqutigilluarumaaritit. Soorunami tamatigut attavigiinnarsinnaavatsigut.

Akissutini takuneqarsinnaasutuut Atorfillit Kattuffiannut ilaasortatut ukununnga saaffiginnittarnissat amerlasuutigut pitsaasuussaaq:

- Sinniisorisannut, imaluunniit
- Nuummi allattoqarfik, tuugassaq ´ALLAFFIGISIGUT' Atorfillit Kattuffiata (ak.gl) -ip nittartagaata saqqaaniittoq atorlugu imaluunniit,
- E: aknuuk@ak.gl, imaluunniit
- O: +299 32 2577

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Allattoqarfik
Atorfillit Kattuffiat
www.ak.gl

Imarisai

1 Sulisitsisup sulinermik aqutsisinnaatitaanera 5

2 Atorfeqarnermi 6

2.1. Atorfinitsitaaninni isumaqatigiissutima misissornissaanut ikiorneqarsinnaavunga? 6

2.2. Sulisitsisuma atorfinitsitaanermut isumaqatigiissusioqatiginianngilaanga. Qanoq iliussaanga? 6

2.3. Suliffimmi misiligummik atorfinitsitaavunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa? 7

2.4. Akissarsianut tapinik isumaqatigiinniarnissannut ikiorneqarsinnaavunga? 7

2.5. Atorfeqarsimaninnut uppernarsaammik, qanoq sivisutigisumik atorfeqarsimaninnik aammalu sunik suliaqarsimaninnik imaqartumik piumasaqarsinnaavunga? 7

2.6. Atorfinnit soraarniuteqarniarpunga. Qanoq iliussaanga? 8

2.7. Maanna suliffinnit soraartussanngorninni suliffinnut atasumik inigisannut tunngatillugu qanoq inissisimavunga? 8

3 Atorfeqarneq pillugu inatsit (Funktionærloven) 9

3.1. Kina atorfeqarneq pillugu inatsimmi pineqartunut ilaava aammalu taanna sunik piginnaatitaaffeqartitsiva? 9

4 Sulisut sinniisaat 10

4.1. Sinniisup qanoq ikiorsinnaavaanga? 10

4.2. Suliffiit sulisunut sinniisoqanngilaq. Qanoq iliorsinnaavit? 10

5 Napparsimaneq 11

5.1. Napparsimanera pissutigalugu sulinngikulavallaarnera sulisitsisunnit soraarsitaassutigisinnaavara? 11

5.2. Ullut 120-t pillugit malittarisassaq sunaana – uannullu qanoq isumaqarpa? 11

5.3. Sulisitsisoq nakorsap uppernarsaataanik qaqugukkut piumasaqarsinnaava? 11

5.4. Perulunnartumik napparsimalerpunga. Suliffinnut tunngatillugu qanoq iliussaanga? 12

5.5. Ilaquttanni qaniginerpaasanni perulunnartumik napparsimasoqalerpoq imaluunniit toqusoqarpoq. Suliffinnut tunngatillugu qanoq inissisimavunga? 12

6 Feriarneq 13

6.1. Qanoq sivisutigisumik feriarsinnaavunga? Feriassakka sulisitsisuma ilanngarsinnaavai? Feriartillunga napparsimaleruma pisinnaatitaaffikka suuppat? 13

7 Naartuneq 14

7.1. Naartuguma soraarsinneqarsinnaavunga? 14

8 Suliffimmi avatangiisit 15

8.1. Pisortannit/suleqatinnit uumisaarneqartarpunga. Qanoq iliussaanga? 15

8.2. Suliffinni suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqarpoq. Qanoq iliussaanga? 15

8.3. Suliffinni avatangiisit pitsaanngitsuusoraakka. Qanoq iliussaanga? 15

8.4. Suliffinni saassunneqarpunga. Kimit ikiorneqarsinnaavunga? 15

8.5. Sulisillunga ajoquserpunga. Qanoq iliussaanga? 15

9 Atorfeqarnermi pisartut 17

9.1. Atorfinnut atatillugu oqaloqatiginiarneqarlunga aggersarneqarpunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa? 17

9.2. Mianersoqqussummik tunineqarpunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa? 17

9.3. Soraarsinniarneqarlunga peersinniarneqarlungaluunniit tusarniaanermik allagarsisinneqarpunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa? 18

9.4. Sulisitsisuma suliunnaarsippaanga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa? 18

9.5. Suliartortariaqarunnaarsitaanerup suliunnaarsitaanerullu suna assigiinngissutigaat? 19

9.6. Soraarsitaavunga. Qanoq iliussaanga? 20

9.7. Suliffinnit peersitaavunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa? 20

10 Akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerit aamma suliumajunnaarnerit 21

10.1. Akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerit sivitsortoorput. Qanoq inissisimavunga? 21

10.2. Qaqugukkut suliumajunnaarsinnaavugut? 21

11 Suliffiga ajornartorsiuteqarpoq 22

11.1. Suliffimma akiligassaminik akilersuinini unitsippaa. Uannut qanoq isumaqarpa? 22

11.2. Suliffiga akiliisinnaajunnaarpoq. Qanoq iliussaanga? 22

Taaguutit atorneqartut 23

1 Sulisitsisup sulinermik aqutsisinnaatitaanera

Tamanna qanoq paasisariaqarpa? Atorfillit Kattuffiata Naalakkersuisullu *tunngaviusumik isumaqatigiissutaanni* 20. juli 2012-imeersumi allaqqavoq sulisitsoq sulinermik aqutsisinnaatitaallunilu agguataarisinnaatitaasoq. Aqutsisinnaatitaanerli taanna soorunami aamma killeqarpoq. Soorlu inatsisit isumaqatigiissutillu sulisitsisup aqutsisinnaatitaanera pillugu aalajangersakkanik imaqarput.

- Sulinermik aqutsisinnaatitaanerup sulisitsisoq ilaatigut pisinnaatippaa **a)** sulisorissallugu piukkunnartitamik atorfinitsitsinissamut, **b)** suliassat suliarineqarnissaannik peqqusinissamut/naalakkiinissamut, kiisalu **c)** sulisumut sulisisitsumulluunniit tunngasut tamanna naammaginartumik tunngavissaqartippassuk sulisunik soraarsitsisinnaanermut.
- Soraarsitsisinnaaneq qulaani taaneqartutuut killeqanngitsumik atugassaanngilaq. Tassa imaappoq soraarsitsineq taamaallaat pisinnaavoq pissutsinik sulisumut sulisitsisumulluunniit tunngasunik naammaginartumik tunngavissaqartillugu (imaluunniit tunngaviusumik isumaqatigiissummi allassimasutuut: Sulisunik ataasiakkaanik soraarsitsinerit asuliinnaq pissanngillat). Soraarsitsinerit pissutsinik sulisumut sulisitsisumulluunniit tunngasunik naammaginartumik tunngaveqarsinnaapput, soorlu sipaarniuteqarnernik, suliassakilliornermik, suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqarnernik, suliamut naleqqutinnginnermik suliamilluunniit sumiginnaanernik. Soraarsitsinerit tamatigut naliliiffigineqartassapput.

2 Atorfeqarnermi

2.1. Atorfinitsitaaninni isumaqatigiissutima misissornissaanut ikiorneqarsinnaavunga?

Aap, atorfinitsitaaninni isumaqatigiissummik misissuinissamut sukkulluunniit ikioqqusinnaavutit, sinniisunnut imaluunniit Atorfillit Kattuffiata allattoqarfianut.

- Nalornissuteqarlutit atorfinitsitaanermut isumaqatigiissummik atsiueqinak. Apeqqutissavit akissutissarsinissaat utaqqigallaak.
- Kinguliini taaneqartut atorfinitsitaanermi isumaqatigiissummi pinngitsooratik ilaasariaqarput
  - Sulisitsisup akissarsiortullu aqqi najugaallu.
  - Suliassat suliffiullu sumiinnera, matumani aamma angalasarnissaq naatsorsuutigineqarsinnaanersoq.
  - Atorfiup taaguutaa.
  - Isumaqatigiissutit suut atorfinitsitaanermi atuutissanersut, aamma atorfeqarneq pillugu inatsit atorfinitsitaanermi atuutissanersoq.
  - Akissarsiat piffissarlu suliffiussaq, immaqalu aamma sulisutut ajunngitsorsiat, soorlu akiliunneqarluni feriami angalaneq kiisalu suliartoqquneqaratarsinnaanermut tapit feriarsinnaanerlu pillugit paasissutissat.
  - Piffissaq atorfiniffissaq.
  - Soraarniuteqarnissamut piffissaliussaq.

2.2. Sulisitsisuma atorfinitsitaanermut isumaqatigiissusioqatiginianngilaanga. Qanoq iliussaanga?

Sulisitsisuit atorfinitsitaanermut isumaqatigiissusiortussaatitaanera (atorfininnermut uppernarsaasiortussaanera) pillugu suli inatsiseqanngilaq. Naalakkersuisut tamanna pillugu nalunaarummik suliaqarlutillu akuersissuteqarpata atuutilerumaarpoq. Pisortanili atorfinitsitaanerni atorfinitsitaanermut isumaqatigiissummik atsioqatigiittoqartarnera nalinginnaasuuvoq. Namminersortut suliffeqarfiutaanni atorfininnermi aamma atorfinitsitaanermut isumaqatigiissummik illua´tungeriinnit atsiorneqartumik suliaqartoqartarnera amerlasuutigut pisarpoq.

- Atorfinitsitaanermut isumaqatigiissut ilinnut pitsaanerpaajussaaq. Taamaammat atorfinitsitaanermut isumaqatigiissusiornissassinnik sulisitsisut qinnuigisariaqarpat. .
- Sulisitsisut atorfinitsitaanermut isumaqatigiissusiorninanngippat atorfeqarninni akissarsiassatit atorfinitsitaanermilu atugassaritaasut suut ilinnut atuutissanersut allatut qulakkeertariaqarpatit – pitsaanerpaassaarlu tamanna allaganngorlugu suliarineqarpat.
- Sulisitsisuit atorfinitsitaanermut isumaqatigiissummik suliaqarniannginnerani sinniisut, imaluunniit Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia siunnersorneqarumallutit saaffigisaruk.
- Atorfinitsitaanermut isumaqatigiissummik suliaqartoqarpat, illit Atorfillit Kattuffiannut ilaasortatut periarfissaraat isumaqatigiissut atsiortinnaguugaqartinnak taanna allattoqarfimmut misissorteqqaassallugu.

2.3. Suliffimmi misiligummik atorfinitsitaavunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa?

Sulisitsisuit piffissami sivisunerpaamik qaammatini pingasuni misiligummik atorfinitsissinnaavaatit. Misiligummik atorfinitsitsineq allakkatigoortuussaaq (nalinginnaasumik atorfinitsitsinermut isumaqatigiissutikkut).

- Misiligummik atorfeqarnermi sulisitsisup sivikitsuinnarmik piffissaliilluni soraarsissinnaavaatit, soorluttaaq illit aamma sivikitsuinnarmik piffissaliillutit soraarniuteqarsinnaasutit.
- Misiligummik atorfeqarnermi soraarsitsinerup/soraarniuteqarnerup misiligummik atorfeqarnerup qaangiutereerneranut sanilliullugu pimoorussaanera piumasaqaatitakinneruvoq. Allatulluunniit oqaatigalugu: Atorfinitsitaanerit sulisitsisunnit ilinnilluunniit kipitissallugu ajornaanneruvoq tamanna misiligummik atorfeqarnerup nalaani pippat, ajornarnerussallunili tamanna misiligummik atorfeqarnerup qaangiutereernerani pippat.
- Misiligummik atorfinitsitaanerup qaangiunnerani "nalinginnaasumik" atorfeqalissaatit, matumani aamma ilaassalluni soraarsitsinissamut/soraarniuteqarnissamut piffissaq sulisitsisuit illillu isumaqatigiissutigisarsi.

2.4. Akissarsianut tapinik isumaqatigiinniarnissannut ikiorneqarsinnaavunga?

Aap. Atorfinitsitaanerit isumaqatigiissutit naapertorlugit pippat, taakku assigiinngitsunik tapeqarnissamik qinnuteqarsinnaanermut tapeqarsinnaatitaanermilluunniit periarfissiisinnaapput. Tapit suut periarfissarinerlugit isumaqatigiissummi illit suliffinnut atuuttumi takusinnaavatit. Tapit pisortarisamut / HR-imut qinnutigineqassapput, taassumalu ASA kingornalu Atorfillit Kattuffiat attavigissavai.

- Siunnersorneqarumallutit ikiorneqarumallutilluunniit sinniisut imaluunniit allattoqarfik attavigiuk.

2.5. Atorfeqarsimaninnut uppernarsaammik, qanoq sivisutigisumik atorfeqarsimaninnik aammalu sunik suliaqarsimaninnik imaqartumik piumasaqarsinnaavunga?

Atorfiliuguit atorfeqarninnut uppernarsaammik sulisitsisunnit piumasaqarsinnaavutit, tassani allaqqassallutik piffissaq suna atorfeqarsimanersutit, suliassatit suusimanersut kiisalu qanoq akissarsiaqarsimanersutit.

- Atorfiliunngikkuit atorfeqarninnut uppernarsaammik piumasaqarsinnaanngilatit, tamanna atorfinitsitaaninnut isumaqatigiissummi isumaqatigiissulluunniit suna malillugu atorfeqartitaaninni allassimanngippat. Atorfeqarnermut uppernarsaammik piumasaqarsinnaanngikkaluarlutit soorunami taamaattumik sulisitsisunnut qinusinnaavutit, kisianni sulisitsisup qinnuiginninneq angissanerlugu naaggaassanerluguluunniit nammineq aalajangigassaraa.
- Sulisitsisunnit oqaaseqaammik piumasaqarsinnaanngilatit, kisianni soorunami taamaattumik qinnuteqarsinnaallutit – taava sulitsisup qinnuteqaat angissanerlugu naaggaassanerluguluunniit nammineq aalajangissavaa.

2.6. Atorfinnit soraarniuteqarniarpunga. Qanoq iliussaanga?

Atorfinnit soraarniuteqarniaruit tamanna allakkatigut pisariaqarpoq. Taamaalillutit soraarniuteqarsimanerit qaqugulu kingullermik sulinissat uppernarsaatissaqartissavat.

- Inatsit imaluunniit isumaqatigiissut atorfinitsitaaninni atorneqartoq malillugu qanoq sivisutigisumik soraarniuteqarfissaqarnerlutit eqqumaffigiuk.
- Soraarniuteqanngikkaluarlutit allamik periarfissaqarnersoq eqqarsaatigiuk. Suliffinni assersuutigalugu qinngasaarneqarlutillu uumisaarneqaruit ajornartorsiut sinniisumut oqaloqatigiissutigigukku imaassinnaavoq pitsaanerusoq, imaanngitsoq ajornartorsiutit qimarratiginiarlugit atorfinnit soraarlutit.
- Soraarniutissavit eqqortumik suliarinissaanut siunnersorneqarumallutit sinniisut imaluunniit Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia attavigisinnaavat.

2.7. Maanna suliffinnit soraartussanngorninni suliffinnut atasumik inigisannut tunngatillugu qanoq inissisimavunga?

Suliffik aqqutigalugu sulisunut inissiami najugaqarluni soraarsitaagaanni imaluunniit nammineq soraarniuteqaraanni inigisap najuinnarneqarsinnaannginnera nalinginnaasuuvoq.

- Sulisitsisoq sulisorlu allamik isumaqatigiissuteqarsimanngikkaangata malittarisassat inissianik attartortitsisarneq pillugu peqqussummi allassimasut malinneqartussaapput. Attartortitsisarneq pillugu peqqussummi § 65-imi allassimavoq atorfeqarnerup unitsinneqarnerani sulisoq pisussaasoq inissiamik taamaatitsinissamik allakkatigut nalunaaruteqassalluni. Aamma allassimavoq sulisunut inissiaq attartugaq kingusinnerpaamik qimanneqarsimassasoq nalinginnaasumik taamaatitsinissamut nalunaarfissatut piffissarititaasup naannginnerani.
- Attartortitsisarneq pillugu peqqussummi aalajangersagaq tamanna ilisimassallugu pingaaruteqarpoq, tassa sulisup soraalernermini atorfimmut atatillugu inigisami taamaatinnissaanik nalunaaruteqanngitsoorneranik arlalinnik assersuutissaqarmat. Attartortormi isumaqarsimammat inigisamik taamaatitsinissaq sulisitsisup pisussaaffigigaa. Aammami taamani sulisoq atorfinimmat inissaanik sulisitsisup pissarsissussimavaa.
- Kisianni soorlu juunip 30-ani soraartussaagaanni inigisamik taamaatitsinissaq kingusinnerpaamik maajip 31-ani nalunaarutigisassaavoq. Inigisaq taamaatinniarlugu aatsaat juunip 30-ani nalunaaraanni ineqarnermut akiliutit il.il. juulip 31-ata tungaanut akilertariaqalissapput, qaammammili tassani inissiami pineqartumi ineqarsinnaatitaanani.
- Juulimi nutaamik attartortussarsisoqarsimappat (taamaattariaqarporlumi), tassani qaammammut akiliutitigut isertitaalersussat pissutigalugit attartortuusimasutut akiligassaaruttussaavutit.
- Nalorniguit sulisitsisoq aperiuk. Tamanna angusaqarfiunngippat Atorfillit Kattuffiata allattoqarfianut saaffiginnissinnaavutit.

3 Atorfeqarneq pillugu inatsit (Funktionærloven)

Atorfeqarneq pillugu inatsit isumaqatigiissutinut Atorfillit Kattuffiata sulisitsisunik assigiinngitsunik atsiueqataaffigisaanut tunngaviuvoq, taamaammallu sulisut pisinnaatitaaffiisa minnerpaaffissaannik tunngaviliisuulluni.

3.1. Kina atorfeqarneq pillugu inatsimmi pineqartunut ilaava aammalu taanna sunik piginnaatitaaffeqartitsiva?

Atorfillit Kattufiata isumaqatigiissutaanik atuisut ilaannaat atorfeqarneq pillugu inatsit malillugu atorfeqartuupput.

- Sulisut AK-mut ilaasortat ilaat nalinginnaasumik tassaasarput allaffimmiut. Sulisut pisortaasut aamma atorfeqartuusinnaapput.
- Atorfeqartuuneq arlalitsigut pisinnaatitaaffiliivoq, pingaartumik atorfinitsitaaneq isumaqatigiissutinik tunngaveqarsimanngippat. Soorlu sulisitsisoq soraarsitsinialeraangat sioqqutsisumik kalerriinermut piffissaq sivisunerusarpoq.
- Atorfeqartuunerlutit nalorniguit Allattoqarfik saaffigisinnaavat, tassani atorfeqartuuninnik atorfeqartuunnginninnilluunniit oqaluttuunneqarsinnaagavit.

4 Sulisut sinniisaat

4.1. Sinniisup qanoq ikiorsinnaavaanga?

Sinniisoq suliffimmi suleqatiminit qinerneqartarpoq, suliassaraalu illit suleqativillu soqutigisassinnik aqutsisut tungaannut sulissuteqarnissaq.

- Sinniisoq assigiinngitsorpassuarnik ilinnut iluaqutaasinnaasunik isumagisassaqarpoq, soorlu
  - Pisuni aalajangersimasuni siunnersussallutit, soorlu sulisitsisup soraarsinnialersaalerpatit.
  - Akissarsianut tapit pillugit isumaqatiginninniaruit ikiorlutit.
  - Illersuisutut ikiuunnermigut, soorlu napparsimalluni sulinngittarnerit pillugit oqaloqatigiinnerni imaluunniit atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinnerni.
  - Iluarsisariallit, soorlu piffissaq suliffiusoq, nerinissamut qasuersilaassallunilu unillatsiartarnerit pillugit, kiisalu suliffimmi avatangiisinik ajornartorsiuteqarnerit pillugit pisortaasunut oqaloqatiginnissuteqarnerit.

4.2. Suliffiit sulisunut sinniisoqanngilaq. Qanoq iliorsinnaavit?

Sinniisumik qinersisoqassappat piumasaqaataavoq sulisut AK-p isumaqatigiissutai malillugit atorfeqartut ikinnerpaamik tallimaanissaat.

- Taamaammat suliffinni tallimaagussi – sinniisoqarasili – taava suleqatitit sinniisumik qinersinissaq pillugu oqaloqatigisinnaavatit.
- Sinniisumik qinersiniarussi qanoq iliornissarsi pillugu Atorfillit Kattuffiata Allattoqarfianut ikioqqullusi siunnersoqqullusilu saaffiginnissinnaavusi.

5 Napparsimaneq

5.1. Napparsimanera pissutigalugu sulinngikulavallaarnera sulisitsisunnit soraarsitaassutigisinnaavara?

Napparsimaneq immini soraarsitaassutigineqarsinnaanngilaq, napparsimanermi pissuteqavilluni sulinnginnertut isigineqartarpoq. Imaanngilarli napparsimallutit sulinngikulavallaaruit soraarsitaasinnaanngitsutit, sulisitsi_sup pissuteqavilluni napparsimanerit pissutigalugu soraarsissinnaappatit. Pissutissaalluartoq tassaasinnaavoq ulluni ima amerlatigisuni napparsimanerit pissutigalugu suliffimmi suliassat naammaginartumik naammassineqarsinnaajunnaarnerat. Napparsimalluni sulinngittarnerup sulisitsisumit soraarsitsissutissatut ilumut tunngavigineqassaguni qanoq ingasatsiginissaa pisuni ataasiakkaani nalilersorneqartariaqarpoq.

- Piffissami aalajangersimasumi ulluni amerlasuuni napparsimasarsimaguit sulisitsisup isumassuilluartup napparsimalluni sulinngittarnerit pillugit oqaloqatigerusussavaatit. Oqaloqatigiissutigisinnaasasi ilaatigut tassaasinnaapput napparsimalluni sulinngittarnerup qanoq annikinnerutinneqarsinnaanera aamma suliatit allatut aaqqissuukkallarneqassanersut imaluunniit piffissami aalajangersimasumi sivikillisamik sulisarallassanersutit.

5.2. Ullut 120-t pillugit malittarisassaq sunaana – uannullu qanoq isumaqarpa?

Ullut 120-t pillugit malittarisassaq tassaavoq ukiup ataatsip ingerlanerani ullut 120-t sinnerlugit napparsimasimaguit sulisitsisuit qaammammik ataatsimik siumut piffissaliilluni soraarsitsisinnaanera. Tassa ullut 120-t pillugit malittarisassaq tassaanngilaq ukiup ingerlanerani ullut 120-t sinnerlugit napparsimasimaguit aatsaat sulisitsisuit soraarsissinnaagaatit, pineqarlunili ukiup kingulliup ingerlanerani ulluni 120-ni napparsimasimagaanni soraarsitaanissamut siumut piffissaliussap sivikillineqarnera.

- Sulisitsisup ullut 120-t pillugit malittarisassaq taamaallaat atorsinnaavaa, malittarisassap illit atorfeqarninni atuuttuunera atorfinitsitaanermut isumaqatigiissummi allaqqappat.

5.3. Sulisitsisoq nakorsap uppernarsaataanik qaqugukkut piumasaqarsinnaava?

Napparsimalluni sulinnginnerup nakorsamit uppernarsaammik uppernarsaaserneqarnissaa sulisitsisup piumasarisinnaavaa – tassa ullut arlerlugit napparsimanermi. Pissutsit immikkut illuinnartut atuutsillugit, soorlu napparsimasaqattaartuarnermi, ulloq napparsimaffik siulleq aallarnerfigalugu nakorsamit uppernarsaat sulisitsisup qinnutigisinnaavaa.

- Nakorsap uppernarsaataanik pissarsinermut atatillugu aningaasartuutit sulisitsisup akilissavai.

5.4. Perulunnartumik napparsimalerpunga. Suliffinnut tunngatillugu qanoq iliussaanga?

Perulunnartumik napparsimalissagaluaruit isumaqatigiissutit tunngavigalugit assigiinngitsunik pisinnaatitaaffeqarputit. Sillimmasiissummik aamma/imaluunniit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik pilersitsisimaguit suut periarfissarinerlugit eqqumaffigikkit.

- Napparsimalernerit sulisitsisunnut piaartumik ilisimatitsissutigiuk.
- Nappaatit pillugu uppernarsaammik napparsimmavimmit pissarsinissat eqqaamajuk.
- Suliffinni sinniisoq imalunniit Atorfillit Kattuffiata Allattoqarfia attavigiuk siunnersorneqarlutillu.

5.5. Ilaquttanni qaniginerpaasanni perulunnartumik napparsimasoqalerpoq imaluunniit toqusoqarpoq. Suliffinnut tunngatillugu qanoq inissisimavunga?

Illit perulunnartumik napparsimalissagaluaruit imaluunniit ilaquttanni qanigisavit (angajoqqaat, aapparisaq, inooqatigisaq, qitornat qatanngutilluunniit) arlaat perulunnartumik napparsimalissagaluarpat toqulluniluunniit, taava isumaqatigiissutit tunngavigalugit assigiinngitsunik pisinnaatitaaffeqarputit.

- Napparsimalerneq sulisitsisunnut piaartumik ilisimatitsissutigiuk, uppernarsaammillu napparsimmavimmit pissarsillutit.
- Suliffinni sinniisoq imalunniit Atorfillit Kattuffiata Allattoqarfia attavigiuk siunnersorneqarlutillu.
- Ilaquttani qanigisap perulunnartumik napparsimalernerani aamma/imaluunniit toqunerani ilisaaneranilu takuuk: https://www.asa.gl/Page?PageId=979821866&hl=gl.

6 Feriarneq

6.1. Qanoq sivisutigisumik feriarsinnaavunga? Feriassakka sulisitsisuma ilanngarsinnaavai? Feriartillunga napparsimaleruma pisinnaatitaaffikka suuppat?

Feriarneq pillugu inatsit naapertorlugu ukiuni feriarfiusuni tamani sapaatip akunnerini tallimani feriarsinnaatitaavutit, tassa 1. februar aallartittumi aappaaguanilu 31. januar naasumi.

- Piffissaq feriarfissat illit sulisitsisullu isumaqatigiissutigissavarsi. Isumaqatigiissinnaanngikkussili qaqugu feriarnissat sulisitsisup aalajangersinnaavaa. Taamaattoqartillugu sulisitsisup feriarneq pillugu inatsimmi maleruagassat malittussaavai, matumani ilanngullugu sivikinnerpaamik sapaatip akunnerini pingasuni atasuinnarmik feriarsinnaatitaanerit. Aamma feriap qaqugu pinissaata sioqqutsisumik nalunaarutigineqarnissaa pillugu maleruagassat sulisitsisup malittussaavai, taamaalillutit qaqugu feriarnissat piareersimaffigisinnaaqqullugu.
- Tunngaviulluinnartoq tassaavoq feriarnerit aallartereersoq sulisitsisup unitsissinnaanngimmagu suliartoqqullutillu. Kisianni sulisitsisup – pissutissaqarluaruni – suliartoqqusinnaavaatit feriap aallartinngitsiarnerani. Taama pisoqassagaluarpat taartisiatut feriaqarsinnaatitaavutit, feriarnissaraluavillu unitsinneqarnerani annaasaqaatinngortut sulisitsisup matussusissavai.
- Feriarneq pillugu inatsimmi aamma maleruagassaqarpoq feriap nalaani napparsimalernermut tunngasunik. Napparsimaneq sivikinnerpaamik nalunaaquttap akunnerinik 40-nik sivisussuseqarsimappat, napparsimalersimanngitsuuguillu feriarnerit qasuerserfiulluarsimasussaagaluaq taamaalilluni atuutingitsoorpat taartisiatut feriaqarsinnaatitaavutit.
- Feriamut tunngatillugu pisinnaatitaaffitit nalornissutigigukkit Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia attavigisinnaavat.

7 Naartuneq

7.1. Naartuguma soraarsinneqarsinnaavunga?

Naartutillutit soraarsinneqarsinnaavutit. Kisianni naartuneq ernereernerulluunniit kingorna sulinngiffeqarneq pissutigalugu soraarsinneqarsinnaanngilatit. Taamaattumik sulisitsisuit soraarsinniarunisit allamik pissuteqavittariaqarpoq, soorlu suliassaaleqinermik imaluunniit sipaarniarnernik.

- Naartuneq ernereernerulluunniit kingorna sulinngiffeqarneq pissutigalugu soraarsitaannginnerit sulisitsisup uppernarsarsinnaasussaavaa.

8 Suliffimmi avatangiisit

8.1. Pisortannit/suleqatinnit uumisaarneqartarpunga. Qanoq iliussaanga?

Sinniisunnut saaffiginnigit uumisaarisarnerlu tassunga nassuiarlugu. Suliffinni sulisut sinniisoqanngippata Atorfillit Kattuffiata allattoqarfianut ikiortissarsiorsinnaavutit.

- Suliffeqarfik suleqatigiinnermi ajornartorsiutit, qinngasaarisarneq imaluunniit uumisaarinerit pillugit allassimasunik maleruagassaqarnersoq misissoruk.

8.2. Suliffinni suleqatigiinnermi ajornartorsiuteqarpoq. Qanoq iliussaanga?

Sinniisunnut saaffiginnigit ajornartorsiutaasullu tassunga nassuiarlugit. Taava sinniisup pisortaasut suleqatitilluunniit ajornartorsiutaasut pillugit oqaloqatigissavai.

- Suliffimmi sulisut sinniisoqanngippata, taava allattoqarfimmut ikiortissarsiorit.

8.3. Suliffinni avatangiisit pitsaanngitsuusoraakka. Qanoq iliussaanga?

Isumannaallisaanermut sinniisoq saaffigiuk ajornartorsiutaasorlu tassunga oqaloqatigiissutigalugu – suliffimmi avatangiisit timimut tarnimulluunniit tunngasuunerat apeqqutaanngilaq.

- Suliffinni isumannaallisaanermut sinniisoqanngippat sulisut sinniisaannut saaffiginnigit. Isumannaallisaanermut sinniisoqaranilu sulisut sinniisoqanngippata Atorfillit Kattuffiannut saaffiginnigit.

8.4. Suliffinni saassunneqarpunga. Kimit ikiorneqarsinnaavunga?

Sinniisut imaluunniit sulisitsisut ingerlaannavik saaffigiuk. Taamaattoqartillugu taakku ilinnik ikiuissallutik pisussaapput.

8.5. Sulisillunga ajoquserpunga. Qanoq iliussaanga?

Sulisillutit ajoquseruit ajoqusernerup/ajutoornerup piaartumik, kingusinnerpaamillu ukioq ataaseq qaangiutsinnagu nalunaarutiginissaa pingaartuuvoq.

- Nalunaaruteqarfissaq tassaavoq Sulisilluni Ajoqusernerit pillugit Sullissivik, Nuummiittoq. Tassani aalajangerneqassaaq ajoquserneq imaluunniit nappaat sulisilluni ajoqusernertut akuerisaasinnaanersoq. Sulisilluni ajoqusernertut akuerisaappat makkuninnga tunineqarnissamut periarfissaqassaatit: Ajoqusernerup kingunerinut taarsiiffigineqarnissaq, suliaritinnermut aningaasartuutit matussuserneqarnissaat aamma napparsimanerup nalaani ullormusiaqartinneqarnissaq.
- Nalunaarutiginninneq nalinginnaasumik nakorsaq imaluunniit sulisitsisoq aqqutigalugu pisarpoq, taakkumi sulisilluni ajoqusernernik/ajutoornernik paasisaqarunik nalunaarutiginninnissamut pisussaaffe-

qarput. Ajoraluartumilli ajoqusernerit tamatigut nalunaarutigineqarneq ajorput, taamaattumik tamanna eqqumaffigissavat, ukiorlu ataaseq killissarititaasoq qaangiutsinnagu ajoqusernerit nammineq nalunaarutigisinnaavat.

- Paasissutissat amerlanerusut www.cfa.gl -imi pissarsiarisinnaavatit, nalunaaruteqarnermilu immersugassaq nittartakkami tassaniippoq, immersugassarlu aamma toqqaannartumik ammarneqarsinnaavoq una toorlugu: www.anmeld.gl
- Maleruagassattaaq atuupput illit inooqatigisat/katissimallugu aapparisat imaluunniit qitornavit arnaat/angutaat sulisilluni ajutoornikkut ajunaarpat, illimmi qitornatilluunniit ataasiartumik tunniunneqartussanik pissarsiaqarsinnaagavit/-mmata (ilisinermut atatillugu ikiorsiissutinik aamma pilersuisimik annaasaqarnermi taarsiissutinik). Sillimmasiissummik aamma/imaluunniit soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik pilersitsisimaguit suut periarfissarinerlugit eqqumaffigikkit.

9 Atorfeqarnermi pisartut

9.1. Atorfinnut atatillugu oqaloqatiginiarneqarlunga aggersarneqarpunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa?

Atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinneq tassaasinnaavoq soraarsitaanissamut alloriarneq siulleq. Taamaattumik oqaloqatigiinnissamut taamaattumut aggersarneqarneq ilungersunartuuvoq.

- Atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinnissamut aggersarneqaruit siumungaaq ilisimatinneqartussaavutit suna oqaluuseriniarneqarnersoq.
- Oqaloqatigiinnermi illersuisussannik ilaqarsinnaatitaavutit. Taanna tassaassaaq inuk tatigisat, soorlu ikinngutigilluakkat imaluunniit sinniisorisat.
- Pisortat suliffeqarfiutaat atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinnermi allattuisussaatitaavoq. Tassa Namminersorlutik Oqartussani kommunimiluunniit atorfeqaruit pisortarisat oqaloqatigiinnermik imaqarniliortuussaaq. Isummavit illit nammineq oqaatigisavit imaqarniliami allassimanissaat pisinnaatitaaffigivat. Tamanna immikkut pingaaruteqarsinnaavoq pisortap oqaloqatigiinnermi oqaatigisaanut isumaqataangikkuit.
- Namminersortut suliffeqarfiutaanni atorfeqaruit sulisitsisoq oqaloqatigiinnermik imaqarniliornissamut pisussaatitaanngilaq. Imaqarniliortoqarnissaali qinnutigisinnaavat.
- Atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinnissamut aggersarneqaruit tamanna pitinnagu sinniisorisannut imaluunniit Atorfillit Kattuffiata allattoqarfianut attaveqarnissat inassutigineqarpoq, taamaalillutit ikiorneqarsinnaaqqullutit.

9.2. Mianersoqqussummik tunineqarpunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa?

Sulisitsisut ilaasa taaguut "oqaasiinnakkut mianersoqqussut" suli atortarpaat, kisianni mianersoqqussut tamatigut allakkatigoortuusariaqarpoq. Tamanna ilaatigut uppernarsaatissaqarnissamik pissuteqarpoq, sulisitsisummi sulisullu qanoq pisoqarnissaanik naatsorsuuteqarnissaminnik ilisimannittariaqarmata. Taamaattumik sulisitsisuit mianersoqqussummik tuniniarpatit taanna allaganngorlugu piumassavat.

- Mianersoqqussummut taarsiullugu sulisitsisuit assuarliuteqarfigisinnaavaatit, mianersoqqussummit sakkukinnerusumik pineqarnertut isigineqarsinnaasumik. Aammali sulisitsisup atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinnissamut aggersarsinnaavaatit, tassani sulisitsisup ilisimatissallutit suna naammaginngginerini, ajornartorsiutillu qanoq aaqqinneqarsinnaanera oqaloqatigiissutigissallusiuk. Sulisitsisorli aamma atorfimmut atatillugu oqaloqatigiinneq iluatsillugu mianersoqqussummik tunniussisinnaasarpoq, imaluunniit soraarsitsinialersaarneq pillugu nalunaaruteqarluni.
- Mianersoqqusineq sulisitsisup sulininnik ileqqulersuutinnilluunniit naammaginninnginnerminik takutitsiniarneraa. Arlaleriarlutit inortuillutit suliartortarsimaguit mianersoqqussummik tunniussisoqarsinnaavoq. Mianersoqqussummissaaq allassimassaaq ilorraap tungaanut saatitsinngikkuit tamanna atorfinnit soraarsitaanermik kinguneqarsinnaasoq.
- Mianersoqqussutip qanoq sivisutigisumik atuunnissaa allaqqasinnaasarpoq. Taamatut piffissaliisoqar-

simanngippat nalinginnaavoq mianersoqqussutip ukiup affaata ukiullu ilivitsup iluanni atuunnissaa, kukkuluttornerit suut mianersoqqussummik tunniussinermut tunngavigineqarnerat apeqqutaatillugu.

- Mianersoqqussummik tunniussinermut tunngavigineqartut eqqortuunerat nalilersikkumallugu Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia attavigisinnaavat.

9.3. Soraarsinniarneqarlunga peersinniarneqarlungaluunniit tusarniaanermik allagarsisinneqarpunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa?

Namminersorlutik Oqartussani, kommunimi imaluunniit pisortat ingerlatsiviutaanni allami, suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsimmik malinnittussaatitaasumi sulisuuguit sulisitsisumit soraarsinneqarsinnak tusarniarneqaqqaartussaavutit – piffissaliilluni soraarsitsinikkut peersitsinikkulluunniit. Nukissiorfiit suliffeqarfittut namminersortitatut ingerlataagamik tusarniaasussaatitaapput. Kisianni suliffeqarfimmi namminersortunit ingerlanneqartumi imaluunniit selskabimi Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartumi (soorlu Air Greenlandimi imaluunniit Mittarfeqarfinni/Kalaallit Airportsimi) sulisuuguit soraartitsisoqarnissaa / peersitsisoqarnissaaluunniit sioqqullugu tusarniarneqarnissat piumasaqaataanngilaq.

- Sulisitsisup ilinnik soraarsitsilersaarnermi patsisaasut tusarniaassummini tunngavilersussavai, soraarsitsiniarnerlu pillugu illit oqaaseqaateqarnissannik/akerliliissuteqarnissannik periarfississallutit. Sulisitsisup oqaaseqaatissavit/akerliliissutissavit qaqugukkut tiguneqarsimanissaat pillugu piffissaliinissaa nalinginnaasuuvoq.
- Soraarsitsiniarneq/peersitsiniarneq tunngavissaqanngitsutut isigigukku, tamatuma sulisitsisup tusarniaaneranut akissutinni oqaatiginissaa pingaartuuvoq.
- Maluginiassavat, pisortat suliffeqarfiutaat soraarsitsilersaartillutik tamatigut tusarniaassuteqartanngimmata, naak inatsisit malillugit taamaaliortussaagaluarlutik.
- Soraarsitsilersaarneq/peersitsilersaarneq pillugu tusarniaanermik allagarsisinneqaruit, inassutigineqarpoq Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia erngerlutit attavigissagit.

9.4. Sulisitsisuma suliunnaarsippaanga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa?

Suliunnaarsitaaguit suliartortussaajunnaassaatit, kisianni piffissap soraarnissamut piffissaliussap naanissaata tungaanut akissarsiaqaannassallutit.

- Sulisitsisunnit soraarsinneqaruit tassunga piffissaliunneqartoq qanoq sivisutigisumik sulisimanerit apeqqutaatillugu sivisussuseqassaaq. Tunngaviusumik imaappoq suliunnaarnissamut piffissaliunneqartoq nallerserlugu sulissasutit – sulisitsisuit suliunnaavinnissat kissaatiginngippagu.
- Suliunnaarsitaaqqanerup nalaani allamik suliffittaaruit imaassinnaavoq sulisitsisuit akissarsiatit ilanngaaffigigai, tamannali aatsaat pisinnaavoq taamaaliortoqarsinnaanera suliunnaarsitsinermut atatillugu nalunaarutigineqarsimappat. Sulisitsisut illit akissarsiannik ilanngaasinnaanersoq erseqqissumik paasiumagukku Atorfillit Kattuffiata allattoqarfiata siunnersorsinnaavaatit.
- Imaassinnaavoq sulisitsisup ullut feriarfissatit piffissami suliunnaarsitaaqqaffinni atorneqarsimasutut, feriamut inatsit innersuussutigalugu naatsorsuukkai. Suliunnaarsitaasimaguit sulisitsisuit illit feriassatit atorneqarsimasutut naatsorsuussinnaanerai erseqqissumik paasiumagukku Atorfillit Kattuffiata allattoqarfiata siunnersorsinnaavaatit.

9.5. Suliartortariaqarunnaarsitaanerup suliunnaarsitaanerullu suna assigiingissutigaat?

Taaguutit "suliartortariaqarunnaarsitsineq" aamma "suliunnaarsitsineq" sulisitsisunit ilaanneeriarlutik kukkusumik atorneqartarput, tamannalu sulisumut paatsiveerunnarsinnaasarpoq.

Sulisitsisoq sulisumik soraarsitsiguni aalajangersinnaavaa sulisoq suliunnaarfissami tungaanut suliartortariaqarunnaarsinneqassasoq imaluunniit suliunnaarsinneqassasoq (suliunnaarfissatut piffissaliussaq sulisup qanoq sivisutigisumik sulisimanini naapertorlugu suliunnaarfissatut piffissarisaanut naapertuuppoq). Ilaasa taaguut "sulineranit tunuartitsineq" (suspendere – latinerit oqaasianneersoq), suliartortariaqarunnaarsitsinermut taarsiullugu atortarpaat.

Sulisoq suliunnaarsitaaguni piffissami soraarnissamut piffissaliussaasumi suliartortussaajunnaassaaq, kisianni piffissap soraarnissamut piffissaliussap naanissaata tungaanut akissarsiaqaannassalluni. Suliunnaarsitsineq atortussaajunnaarsinneqarsinnaanngilaq. Akerlianilli sulisoq *suliartortariaqarunnaarsinneqartoq* piffissami soraarnissamut piffissaliussaasumi suliartussanngilaq, aatsaalli suliartussalluni sulisitsisup atorfissaqartilluni suliartoqqussappani.

Tassa imaappoq sulisitsisoq, sulisup soraarsinneqartup piffissami soraarnissamut piffissaliussami sunissaanut tunngatillugu aalajangiinissaminut pingasunik periarfissaqarpoq: **a)** Sulisoq piffissami soraarnissamut piffissaliussami suliinnassaaq, **b)** Sulisoq suliartortariaqarunnaassaaq, pisariaqassappalli piffissami soraarnissamut piffissaliussami suliartoqquneqaratarsinnaalluni, imaluunniit **c)** Sulisoq suliunnaarsinneqassaaq, taamaammallu piffissami soraarnissamut piffissaliussami suliartortussaajunnaassalluni.

Suliartortariaqarunnaarsitsineq aamma allamut tunngatillugu atorneqartarpoq, tassa sulisitsisoq pissutsinik misissuisariaqartillugu sulisup sulinngikkallarnissaa sulisitsisumit naleqqunnerusorineqaraangat.

Assersuut: Sulisoq suliffimmini nakuusersimasutut unnerluutigineqarpoq.
Sulisitsisup unnerluutiginninnermik misissuinermini, ilaatigut takunnissimasunik oqaloqateqarluni il.il., unnerluutiginninnerullu ilumoorneranik naliliinissamut piffissaqarumalluni aalajangersinnaavaa, sulisoq unnerluutigineqartoq suliartortariaqarunnaarsinneqassasoq. Misissuineq naammassippat pissutsillu qanoq innerat apeqqutaatillugu, aammalu unnerluutiginninneq tunngavissaqanngippat imaluunniit soraarsitsinissamut tunngavigissallugu naammanngippat sulisitsisup sulisoq sulilerseqqissinnaavaa.

9.6. Soraarsitaavunga. Qanoq iliussaanga?

Soraarsitsineq allakkatigut pisariaqarpoq. Imaappoq oqaasiinnakkut soraarsitaaguit allaganngorlugu piumassavat.

- Soraarsitsineq pillugu allakkat qanoq imaqarnerat, soraarsitsinerullu ilinnut sunik kinguneqarnissaa nalornissutigigukkit allakkat atsiussanngilatit. Tamanna aamma atuuppoq soraarsitsinermut tunngavigineqartoq isumaqatiginngikkukku.
- Soraarsitsineq eqqortumik pinersoq nalilersikkumallugu Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia attaveqarfigiuk. Ilaatigut nalilerneqassapput soraarsitsinerup pissutissaqarlunilu tunngavilersorluagaasumik pisimanera, aammalu soraarsitsineq immaqaluunniit suliunnaarsitsineq (tassunga tunngasoq aamma takuuk) il.il., piffissaq soraarnissamut piffissaliussaq eqqarsaatigalugu eqqortumik pisimanersut.
- Ikiorsiissutinik pisartagaqarnissat siunertaralugu kommunimut suliffissarsiortutut nalunaassaatit, suliffeerunnermilu ikiorsiissutinik imaluunniit pisortanit ikiorsiissutinik qinnuteqarlutit.

9.7. Suliffinnit peersitaavunga. Tamanna uannut qanoq isumaqarpa?

Sulisitsisoq sulisumik soraarsitsiniaruni piffissamik soraarnissamut piffissaliussaqartussaavoq. Sulisorli atorfeqarnermini sumiginnaarujussuarpat sulisitsisup peersissinnaavaa – tassa imaappoq ullormiit ullormut atuutilersumik soraarsitsinikkut; imaappoq piffissamik soraarnissamut piffissaliinertaqanngitumik. Peersitsinerup kinguneriissavaa akissarsiat ulloq peersitsiffiusoq aallarnerfigalugu tunniunneqartarunnaarnerat.

- Peersitsineq allakkatigut pisariaqarpoq. Oqaasiinnakkut peersinneqaruit tamanna allaganngorlugu piumassavat.
- Peersitsineq pillugu allakkat qanoq imaqarnerat, soraarsitsinerullu ilinnut sunik kinguneqarnissaa nalornissutigigukkit allakkat atsiussanngilatit. Tamanna aamma atuuppoq peersitsinermut tunngavigineqartoq isumaqatiginngikkukku.
- Peersitsineq eqqortumik pinersoq nalilersikkumallugu Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia attaveqarfigiuk. Ilaatigut nalilerneqassapput peersitsinerup pissutissaqarlunilu tunngavilersorluagaasumik pisimanera.

10 Akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerit aamma suliumajunnaarnerit

10.1. Akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerit sivitsortoorput. Qanoq inissisimavunga?

Isumaqatigiissut atuuttoq nutaamik isumaqatigiissuteqartoqarlunilu atsiortoqarnissaata tungaanut atuutiinnassaaq. Taamaammat akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnerit sivitsortooraluarpataluunniit pisinnaatitaaffitit allanngornavianngillat.

10.2. Qaqugukkut suliumajunnaarsinnaavugut?

Sulinermik unitsitsineq (aamma suliumajunaarnertut taaneqartartoq) Atorfillit Kattuffiata aamma Namminersorlutik Oqartussat tunngaviusumik isumaqatigiissutaanni 20. juli 2012-imeersumi § 5, imm. 6-imi allaqqasoq makkununnga ataatsimut taaguutigitinneqarpoq:

- *Suliumajunnaarneq,*
- *Sulisitsisup suliffimmik matusinera,*
- *Suliartoraluanik isernaveersaartitsineq, aamma*
- *Sulisartut suliartorumajunnaarnerat imaluunnit sulisitsisup suliartoqqusiunnaarnera.*

Tunngaviusumik isumaqatigiissummi allaqqavoq illit suleqatitillu, isumaqatigiissut atuutsillugu sulinissinnik unitsitsisinnaanngitsusi (suliumajunnaarsinnaanngitsusi) (tamanna "patsiseqavigani aaqqiagiinnginnaveersaarnermik" taaneqartarpoq) – aatsaalli taamaaliortoqarsinnaasoq "suliffiup akiliisinnaajunnaarnera, inuunerup eriagisariaqarnera, atugarissaarnissaq ataqqinassuserluunniit patsisigalugit sulinerup unitsinneqarnissaa pisariaqalivippat". Tassa imaappoq aatsaat immikkut illuinnartunik pisoqartillugu sulinermik unitsitsisoqarsinnaavoq.

- Imaappoq suliffimmi ajornartorsiuteqarpat tamakku sulisitsisumik oqaloqateqarnikkut aaqqinniarneqassapput, soorlu Atorfillit Kattuffiat akuliutsillugu – tamakku sulinermik unitsitsinernik kinguneqartinnagit.
- Sulinermik unitsitsineq taamaallaat pisinnaavoq akissarsiat pillugit isumaqatigiinniarnernut atatillugu. Tassani suliumajunnaarneq angusaqarniarluni aqqutigineqarsinnaavoq.
- Sulinermik unitsitsinerup, tassa suliumajunnaarnikkut aamma sulisitsisup suliffimmik matusineratigut, qaqugukkut qanorlu pisinnaanera Atorfillit Kattuffiata aamma Namminersorlutik Oqartussanik tunngaviusumik isumaqatigiissutaanni erseqqinnerusumik allaaserineqarpoq. Ilaatigut malittarisassaqarpoq sulinermik unitsitsinissat sioqqullugit allakkatigut nalunaaruteqartoqartarnissaanik, aammalu sulinermik unitsitsinerit sioqqullugit illua´tungeriinnik isumaqatigiissitsiniartarnissat qanoq pisarnissaannik malittarisassaqarluni.

11 Suliffiga ajornartorsiuteqarpoq

11.1. Suliffimma akiligassaminik akilersuinini unitsippaa. Uannut qanoq isumaqarpa?

Suliffivit akiligassaminik akilersuinini unitsippagu Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia saaffigiuk.

- Akiligassanik akilersuinermik unitsitsineq – soorlu tamanna oqaatsip imminermini nassuiaraa – tassaavoq sulisitsisuit akilersuinerminik, matumani aamma akissarsiassanik tunniussisarnerminik unitsitsinera. Taamaaliorneq sulisitsisup nalilersuinissaminut piffissaqarnissaanik periarfissiissaaq, tassa suliffeqarfiup piffissami ungaserujussuanngitsumi aningaasarsiornikkut akilersinnaasumik ingerlalersinnaaneranik, suliffeqarfiup tunineqartariaqarneranik, imaluunniit akiliisinnaajunnaarluni unittariaqarneranik nalilersuinissamut.
- Akilersuinermik unitsitsisoqarnerani soraarsinneqarnalluunniit atorfinitsitaanermut isumaqatigiissutinnit qimarratigineqarnavianngilatit, piffissamili tassani akissarsiaqarnissavit qulakkeernissaat piumasarisinnaavat. Tamanna pisinnaavoq aningaaserivik aqqutigalugu qularnaveeqqusiisoqarneratigut imaluunniit advokatip nakkutilliisuutitap qularnaveeqqusiineratigut. Qularnaveeqqusiineq akilersuinermik unitsitsinerup atortuulerneraniit ullut 14-t qaangiutinnginneranni pissaaq. Taamaattoqanngippat atorfeqartitaanerit taamaatissinnaavat.
- Imaassinnaavoq akilersuinermik unitsitsinerup nalaani soraarsinneqartutit. Taamaattoqassappat tamanna piffissaq illit soraarnissannut piffissaliussaasussaq malillugu pissaaq. Suliffeqarfik ingerlaannassappat, illillu soraarsitaanerit tunuartinneqarpat, taava atorfeqartitaanerit allannguuteqanngitsumik nangissaaq, tassa pisinnaatitaaffitit aamma ukiut suliffigisimasavit amerlassusii allannguuteqartinnagit.

11.2. Suliffiga akiliisinnaajunnaarpoq. Qanoq iliussaanga?

Suliffiit akiliisinnaajunnaarpat Atorfillit Kattuffiata allattoqarfia saaffigiuk.

- Akiliisinnaajunnaarneq aallartippat akissarsiassanik pisassaqaruit Atorfillit Kattuffiata Lønmodtagernes Garantifondimut qinnuteqaammik immersuininni ikiorsinnaavaatit. Suliffivit akiliisinnaajunnaarneranut atatillugu tassannga akissarsiassaralutit amigaataasut imaluunniit feriepengit tunniunneqanngitsut aningaasaateqarfiup ilinnut tunniussinnaavai.
- Akiliisinnaajunaartoqarnerata kingorna Lønmodtagernes Garantifondimut ikioqqulluni qinnuteqarnissamut piffissaliussaqarnera eqqumaffigiuk. Atorfillit Kattuffiata allattoqarfiata tamanna pillugu siunnersorsinnaavaatit.

Taaguutit atorneqartut

Oqaatsit taaguutillu atuagaaqqami uani atorneqarlutillu nassuiarneqartut, aammalu sulinermi kalaallisut qallunaatullu akuleriissillugit atorneqarlutik siumorneqarajuttut (taakkunannga ataasiakkaat kalaallisut aalajangersimasumik taaguuteqaratik nassuiaanikkut paasinarsagaapput):

• Hovedaftale < = > Tunngaviusumik isumaqatigiissut

• Overenskomst < = > Isumaqatigiissut

• Afskedigelse, opsigelse < = > Soraarsitsineq

• Bortvisning < = > Peersitsineq

• Fritstilling < = > Suliunnaarsitsineq

• Fritagelse < = > Suliartortariaqarunnaarsitsineq

• Partshøring < = > Tusarniaaneq

• Påtænkt afskedigelse < = > Soraarsitsilersaarneq

• Påtænkt bortvisning < = > Peersitsilersaarneq

• Advarsel < = > Mianersoqqussut

• Påtale < = > Assuarliuteqarneq

• Tjenstlig samtale < = > Atorfimmut tunngatillugu oqaloqatigiinneq

• Lægeerklæring < = > Nakorsamit uppernarsaat

• Tjenesteattest < = > Sulisimanermik uppernarsaat

• Anbefaling[sbrev] < = > [Allagaq] innersuussut

• Ansættelseskontrakt < = > Atorfinitsitaanermut isumaqatigiissut

• Arbejdsstandsning < = > Sulinermik unitsitsineq - fælles betegnelse for følgende:

- Strejke < = > Suliumajunnaarneq

- Lockout < = > Sulisitsisup suliffimmik matusinera

- Blokade < = > Suliartoraluanik isernaveersaartitsineq

- Boykot < = > Sulisartut suliartorumajunnaarnerat sulisitsisulluunniit suliartoqqusiunnaarnera

• Betalingsstandsning < = > Akilersuiunnaarneq

• Konkurs < = > Akiliisinnaajunnaarneq

Taaguutinik allattuinermi najoqqutat:
Isumaqatigiissutit, inatsisit, qallunaatut/kalaallisut ordbogi.

ATORFILLIT KATTUFFIAT